

Fugleatlas

vanlege artar i nærmiljøet



NATURFAGSENTERET
NASJONALT SENTER FOR NATURFAG I OPPLÆRINGA

KJØTTMEIS

Lengde: ca. 15 cm

Tal på egg/ungar: 8–13

Kjenneteikn: Gult bryst med kraftig svart stripe. Svart hovud med kvite kinn.

Lyd: Vårsong; *tu-ti-tu-ti* eller *titi-tu-titi-tu*



Levestad: Finst over heile landet, heilt opp til skoggrensa både sommar og vinter. Vår vanlegaste vinterfugl. Besøker ofte fuglebrettet og er lett å få til å legge egg i fuglekasser.

Næring: Frø og bær om vinteren, insekt og larvar om sommaren.

Ti meiseartar hekkar i Noreg

BOKFINK

Lengde: ca. 16 cm

Tal på egg/ungar: 4–5

Kjenneteikn: To kvite vengeband.

Hannen: blågrå på hovudet og

rustraudt bryst. Hoa: gråbrun.

Lyd: *fru-fru-fru-frrr* Borkrevink



Levestad: Trivst i all slags skog over heile landet. Ein av dei vanlegaste fuglane våre om sommaren. Trekkfugl, dreg til Dei britiske øyene og Vest-Europa, men nokre få overvintrar.

Næring: Frø, bær, knoppar og insekt.

16 finkeartar hekkar i Noreg

LINERLE

Lengde: ca. 19 cm

Tal på egg/ungar: 5–6

Kjenneteikn: Svart på hovud og bryst, kvite kinn, kvit buk og lang mørk stjert. Hoa er litt blassare i fargen.

Lyd: *sivit-sivit* + *kvitrande song*



Levestad: Liker seg ved bekkar og vatn, finst over heile landet. Er ofte å sjå nær hus og i hagar. Svært tillitsfull. Trekkfugl, dreg til Sør-Europa og Nord-Afrika.

Næring: Insekt, men kan òg ete brødsmular på fuglebrettet.

Tre erleartar hekkar i Noreg

SKJOR

Lengde: ca. 50 cm

Tal på egg/ungar: 6–8

Kjenneteikn: Kvit og svart med veldig lang stjert.

Lyd: Kan bråke og skjenne med høge, skurrande lydar. Lökkelyden er *sjakk ... sjakk*



Levestad: Finst overalt der det bor folk, og finst aldri langt ut i marka. Sit ofte i toppen av eit tre eller øvst på hustak. Bygger store kvistreir i tre. Er i landet heile året.

Næring: Alteter, f.eks. frø, bær, kjøt, fisk, avfall, åtsel osv.

Åtte kråkefuglartar hekkar i Noreg

STARE

Lengde: ca. 22 cm

Tal på egg/ungar: 5–7

Kjenneteikn: Glinsande svart med lyse flekkar. Gult nebb.

Lyd: Veldig varierende song. Hermer etter andre fuglar.



Levestad: Vanleg i låglandet over heile landet. Helst i kulturlandskapet. Trekker til Dei britiske øyene og Nordsjøkysten mot Frankrike. Kjem tilbake i februar/mars. Kan overvintre langs vestkysten av Noreg. Hekkar villig i fuglekassar.

Næring: Insekt, meitemark, korn, frø og bær.

Ein stærart hekkar i Noreg

GRÅTRAST

Lengde: ca. 26 cm

Tal på egg/ungar: 5–6

Kjenneteikn: Grått hovud. Brun overside. Gulbrunt bryst med mørke flekkar. Svart stjert.

Lyd: Gnissande sammensurium av tonar.



Levestad: Finst i all slags skog over heile landet. I år med mykje bær kan mange overvintre. Men dei fleste trekker ut av landet til Dei britiske øyene, Belgia, Frankrike og Spania.

Næring: Bær, insekt og meitemark

Seks trasteartar hekkar i Noreg

KATTUGLE**Lengde:** ca. 40 cm**Tal på egg/ungar:** 2–6**Kjenneteikn:** Raudbrun eller gulgrå med svarte flekkar. Svartbrune auge, stort hovud.**Lyd:** *hoo*, etter ca. 5 sek. fulgt av *kokk-ho-o-o-o-o-o-o-o***Levestad:** Finst mest i låglandet i Sør-Noreg. Trivst best i gammal lauvskog. Er berre aktiv om natta og høyrer ofte da. Går i skjul i eit høgt tre om dagen.**Næring:** Mest smågnagarar, men et også nokre småfuglar.**Ti ugleartar hekkar i Noreg.****FLAGGSPETT****Lengde:** ca. 26 cm**Tal på egg/ungar:** 4–8**Kjenneteikn:** To store kvite skulderflekknar. Svart rygg, kvit buk. Raudfarga under stjerten. Kraftige nebb.**Lyd:** *kykk* eller *kikk*. Hurtig hakking (tromming) kan høyrast.**Levestad:** Finst i blandingskog over heile landet, men fåtalig på Vestlandet og i Nord-Noreg. Hakkar ut djupe hol i trea der dei legg eggja sine.**Næring:** Insekt, larver og maur som dei hakkar ut frå rotne tre.**Åtte hakkespettartar hekkar i Noreg.****TJELD****Lengde:** ca. 44 cm**Tal på egg/ungar:** 3–4**Kjenneteikn:** Svart hovud, bryst og rygg. Kvit buk. Langt og raudoransje nebb.**Lyd:** *Til byyyyyyn, til byyyyyyn***Levestad:** Svært vanleg fugl langs heile norskekysten. Finst òg langs større elver og vatn innover i landet. Trekkfugl som overvintrar langs kysten av Aust-England, og kysten av Belgia og Nederland (Vadehavet).**Næring:** Muslingar, sniglar, krepsdyr og meitemark.**27 vadefuglar hekkar i Noreg.****STOKKAND****Lengde:** ca. 57 cm**Tal på egg/ungar:** 8–10**Kjenneteikn:** Blå vengespegel, gult nebb. Hannen: grønt hovud, kvit halsring, brunt bryst. Hoa: brunspragla.**Lyd:** *Kvææk***Levestad:** Utbreidd ved vatn og våtmark over heile landet bortsett frå i fjellet. Dei fleste overvintrar og samlast langs kysten og elles der det er ope vatn. Er lite redd, og folk pleier mate dei med brød.**Næring:** Insekt, sniglar, vasssplanter og gras.**16 andeartar hekkar i Noreg.****FISKEMÅKE****Lengde:** ca. 44 cm.**Tal på egg/ungar:** 2-3**Kjenneteikn:** Blågrå overside og venger, elles heilt kvit. Vengene svart ytst med kvite flekkar. Gulgrønt nebb.**Lyd:** *ke ke ke kliih-a...kliih-a...kej-a kej-a kej-a kej-a kej-a ke ke***Levestad:** Utbreidd over heile landet i tilknytning til vatn, elver og våtmark. Trekker til Danmark og Dei britiske øyene på vinteren, men nokre få overvintrar.**Næring:** Insekt, småfisk, sniglar, meitemark og avfall.**Sju måkeartar hekkar i Noreg.****HAVØRN****Lengde:** ca. 100 cm**Tal på egg/ungar:** 2–3**Kjennetegn:** Gamle fuglar lysebrune med heilt kvit stert. Unge fuglar mørkebrune med mørk stert.**Lyd:** *kli kli kli* eller *klekk klekk***Levestad:** Finst langs heile norskekysten, sjeldan på Sørlandskysten, vanleg frå Vestlandet og nordover. Kan òg treffast på i innlandet.**Næring:** Fisk, småfugl, åtsel.**To ørneartar, havørn og kongeørn, hekkar i Noreg.****(Fiskeørn høyrer til ein annan familie.)**